

**Zdravíme pana
I. JORDÁNA,
Kalifornie**

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 092670)

ÚTERÝ 6. ÚNORA 1990 - Čís. 9

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII

TUESDAY, FEBRUARY 6, 1990

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

Ruské vojsko stále zůstává v Baku, hlavním městě Azerbajdžánu.

Tato situace neseslabuje bolení hlavy panu Gorbačovovi

Konec monopolu komunismu v SSSR?

Dva dny před zahájením vysoce důležité schůze všech 251 členů Ústředního výboru Sovětské komunistické strany přinesla polo-oficiální sovětská publikace Interfax, vydávaná státním rozhlasem, nárys projevu sovětského prezidenta Michaila Gorbačova, který pronese při zahájení zasedání. Z náznaků obsahu jeho řeči vysvitá, že Gorbačov předloží na schůzi program strany nazvaný 'Vpřed k lidskému demokratickému socialismu'. V programu se žádá radikální přestavba strany, včetně ukončení vedoucí role strany ve společnosti, dále přechod na plánovanou tržní ekonomii, dovození různých forem vlastnictví, včetně soukromého. Dále program žádá, aby strana neměla žádnou státní ani vládní moc. Má být

Pokračování na straně 2

Z událostí v Československu

(Podle čl. tisku)

Československá vláda oficiálně požádala v polovině ledna o přijetí republiky do Mezinárodního měnového fondu a do Světové banky. Ve stejné době byla zahájena v Paříži konference o vytvoření Evropské banky pro obnovu a rozvoj zemí východní Evropy. Za Československo byl přítomen ministr financí Václav Klaus a předseda Státní banky československé J. Tošovský. V. Klaus seznámil přítomné s postupem nové čsl. vlády při realizaci radikální ekonomické reformy. Zdůraznil též, že Československo chce uskutečnit co nejrychleji přechod k tržnímu hospodářství a k pluralitní demokracii. Uvedl, že Československo vítá založení Evropské banky a chce být jejím dobrým partnerem. Podal při té příležitosti návrh, aby sídlem banky se stala Praha.

Tiskový mluvčí federálního ministerstva obrany oznámil, že ministr národní obrany se rozhodl uvolnit na základě usnesení čs. vlády 1500 vojáků na práci pro zabezpečení chodu některých odvětví národního hospodářství. Z tohoto počtu bude 500 vojáků pracovat v mladoboleslavské automobilce Škoda, kde dosud pracovali především vězňové. Někteří z nich, dnes propuštěných na svobodu, si stěžovali v tisku na hrozné nakládání s nimi i při práci ve Škodovce. Byli nuceni dělat malou stranu pod sebe.

Novými mluvčími Charty 77 se stali: M. Lehký, J. Ruml a M. Tyl. Odstoupili mluvčí: T. Hradílek, D. Němcová a Saša Vondra. Pod

Pokračování na str. 2

Komunisté a mírová dividenda

Přel. z Christian Anti-Communism Crusade z 1. února 1990

Argument plný vzrušení se vede o tom, jak by se mělo použít očekávané tak zvané "Mírové dividendy."

Tato "dividenda míru" je očekávané snížení v rozpočtu na zbrojení, které je umožněno mírnějším postojem Sovětského svazu pod vůdcovstvím Michaila Gorbačova. Sekretář obrany Richard Cheney odhadl, že Spojené státy si budou moci dovést zredukovat válečné výdaje asi o 180 bilionů dolarů za několik málo budoucích let. Jak by se mělo těchto peněz použít?

Tři "školy názorů" tvrdí toto:

1. Této dividendy by se mělo použít ke snížení federálního deficitu (schodku);

2. Této dividendy by se mělo použít na sociální programy jako byty pro bezdomovce, potravu pro chudé, péči o děti, lepší školy a ochranu životního prostředí;

Pokračování na str. 7

Ruské vojsko stále zůstává v Baku, hlavním městě Azerbajdžánu. Tato situace neseslabuje bolení hlavy panu Gorbačovovi

Dopisy z Československa

Otevřely se mi oči

"... Ač jsem příslušník SNB, nemohu v současné době mlčet, i když mohu hovořit pouze za sebe a volit tuto formu, neboť jsem v současné době v pracovní neschopnosti.

K SNB jsem nevstupoval s ideály ochrany zákonnosti v domnění, že vše, co SNB dělá, činí pro lid. Skutečnost je však jiná. I my jsme byli podváděni svým vedením a KSČ. 'Našimi nadřízenými byla Charta 77 označová-

na jako nepřítel naší vlasti řízený diverzními centry Západu, jejímž jediným požadavkem je návrat naší země ke kapitalistickému zřízení. Vstup vojsk pěti zemí v roce 1968 pak jako záchrana před kontrarevolucí a občanskou válkou. K neposlední řadě Několik vět jako pamflet útočící na naše celé zřízení očerňující KSČ a vlastně pokračování Charty. Pan Havel pak jako nepřítel číslo jedna.

Pokračování na str. 6

Hrozivé srovnání pro čínské vůdce

Richard Baum

Temešvár a Tiananenské náměstí. Hrozně si podobná paralela, stačící k tomu, aby stárnoucí čínští vůdcové viditelně znervozněli: neústupný komunistický režim čelící rostoucí vlně demokratických protestů podpalovaných prohlubujícími se ekonomickými rozpory, použije vražedné síly k zastavení rozšiřování 'buržoasního osvobození procesu' a povraždí přitom spousty neozbrojených civilistů. Pro autory masakru v Bejingu, ke kterému došlo loni v červnu, to bylo podle nesmrtelných slov Yogi Berra 'stále se opakující deja vu', až ale rumunský lid dramaticky změnil text hry svržením své komunistické vlády a popravením diktátora Nicolae Ceausesca. V této chvíli se nervozita Číňanů změnila v úplné vyděšení.

Čínské autority již dříve donucené k obraně v důsledku své

Pokračování na str. 3

základní prohlášení Charty 77 se doposud podepsalo 1883 lidí.

Výbory pro kulturu a výchovu obou sněmoven federálního parlamentu na svém zasedání 16. ledna vyslovily souhlas s návrhem zákona o odvolání poslanců a o volbách nových poslanců do zastupitelských sborů. V návrhu zákona mimo jiné stojí: Poslanci zastupitelských sborů všech stupňů, kteří vzhledem ke svému dosavadnímu působení neskytají záruky rozvoje politické demokracie, mohou být odvoláni politickou stranou, případně příslušným orgánem Národní fronty po vzájemné dohodě s Občanským fórem, (které pracuje v Čechách a na Moravě) nebo s Veřejností proti násilí (pracující na Slovensku). Podobný postup platí pro doplňování počtu členů těchto sborů.

Při jednáních se Sovětským svazem usiluje Československo o úplný odchod sovětských vojáků v počtu zhruba 75.000 do konce tohoto roku. Československá strana by ráda získala od Sovětů slib, že nejméně polovina jednotek bude odsunuta do poloviny května. Češi rovněž požadovali úplné stažení všech vojáků do 21. srpna, výročí to sovětské invaze, ale tento požadavek je z technického hlediska nesplnitelný.

Nový československý ministr vnitra dr. Richard Sacher prohlásil v rozhovoru s redaktorkou britské tiskové agentury Reuter, že má ve svém pracovním stole revolver, protože si nikdy není jistý, co se může stát. Uvedl, že federální ministerstvo vnitra muselo podržet hodně starého personálu, jinak by se nedalo vůbec zjistit, jak bezpečnostní aparát pracuje. Řekl dále, že lidé na ministerstvu pracující jsou zděšení tím, co se děje. Sacher také sdělil, že byla omezena činnost cenzurního úřadu na Gorkého náměstí v Praze, který se zabýval kontrolováním poštovních zásilek. Úřad bude sledovat nyní pouze dovoz materiálů propagujících terorismus a pornografii.

Od konce sametové revoluce vzniklo v republice již 38 politických stran. Mezi nejposlednější patří Nezávislá levice, strana, která nesouhlasí s politikou komunistické strany ani s programem odstěpeného Demokratického fóra komunistů, dále Strana českého venkova, která si bere za cíl budování moderního parlamentního státu a konečně Strana československé neutrality, již jde o vytýčení trvalé neutrality a o zavedení vnitřní demokracie po švýcarském vzoru.

Novým rektorem pražské Karlovy univerzity byl zvolen univerzitní akademickou radou doc. PhDr. Radim Palouš, CSc., jeden z prvních signatářů Charty 77. Prezident Václav Havel tuto volbu potvrdil a úředně jmenoval dále rektorem Komenského univerzity v Bratislavě profesora PhDr. Miroslava Kusého, docenta PhDr. Josefa Jeřaba, CSc., rektorem Palackého univerzity v Olomouci a profesora PhDr. Milana Jelínka, CSc. rektorem univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně.

P. Burián pověřený donedávna radou koordinačního centra Občanského fóra projednáváním otázek týkajících se bezpečnostní politiky státu, zaslal otevřený dopis federálnímu ministru vnitra R. Sacherovi, v němž upozorňuje na to, že bylo zrušeno pouze jedno ze 13 oddělení Státní tajné bezpečnosti a že tisíce dobře placených příslušníků StB setrvává na svých místech. V dopisu také uvádí, že přetřezováním nebo zbavením funkcí třeba i stovek nynějších příslušníků StB se společnost této hrůzné organizace nezabývá, protože na jejich místa přijdou zálohy v osobách třeba nezkompromitovaných. Navrhuje zachovat pouze nezbytné minimum příslušníků StB pro bezpečnost státu a navíc seznamovat veřejnost s tím, co StB byla a co dělá.

Czechoslovak Daily Herald
Established 1891 **The Denní Hlasatel**
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898
Second class postage paid at Berwyn, Ill.

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):

		KANADA: in U.S. dollars	
		DAILY	
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)	and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAY ONLY (nedělní pouze)
3 months 22.00 dol.	12.00 dol.	3 months 28.00 dol.	14.00
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.	6 months 50.00 dol.	25.00
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.	12 months 95.00 dol.	45.00

OVERSEAS:
in U.S. dollars

3 months 32.00	18.00
6 months 60.00	30.00
12 months 115.00	58.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme 1.00 dolar.

zprávy

ZE SVĚTA

vytvořeno nové těleso zvané Politický výkonný výbor, který by byl sestaven ze zástupců komunistických stran všech 15 sovětských republik, čímž by v procesu politického rozhodování na nejvyšší úrovni hráli svoji roli i jiní mimo etnických Rusů. Není zatím jasné, zda toto nové těleso by nahradilo vládnoucí Politbyro. Podle Interfaxu má dojít ke změně stranické struktury i vnitrostranických procesů. Není ale také jasné, kolik z těchto požadavků bude na dvoudenní schůzi Ústředního výboru předloženo a zda vůbec nějaké z nich výbor přijme.

PRAHA - Československo

Československý prezident Václav Havel navštíví Spojené státy na pozvání prezidenta Bushe koncem února. S prezidentem Bushem se setká v Bílém domě 20. února.

Ministr vnitra Richard Sacher podle hlášení ČTK rozpustil státní tajnou policii a oznámil zřízení komisi, které budou rozhodovat o dalším osudu příslušníků této složky. Sacher nařídil, aby všechny záznamy, dokumenty a písemnosti StB byly chráněny před zničením aby bylo započato s odzbrojováním příslušníků. Minulý měsíc Sacher odstranil z úřadu všechny vedoucí představitele StB a nahradil je členy policejních složek považovaných za spolehlivé. Rovněž v té době rozpustil vnitřní zpravodajskou službu.

Československá tisková kancelář také ohlásila, že desetitisíce obyvatel republiky vytvořily lidský řetěz 100 mil dlouhý na protest proti stavbě hydroelektrárny a přehrady na řece Dunaji.

KAPSKÉ MĚSTO -

Jihoafrická republika

V překvapujícím odsouzení 39 let bílé nadvlády v Jihoafrické republice její prezident F. W. de Klerk v pátek 2. února legalizoval dosud mimo zákon postavenou organizaci Afrického národního kongresu, slíbil propustit černošského vůdce Nelsona Mandelu z vězení a povolil volnou politickou činnost v zemi i jiným radikálním černošským skupinám jako třeba i Jihoafrické komunistické straně a daleko radikálnějšímu Panafrickému kongresu. Vyzval také, aby všechny tyto skupiny vstoupily v jednání s vládou a spolupracovaly na vytvoření ústavy, podle níž všechny Jihoafričané budou mít stejná práva a žádné rasové skupině nebude dávána přednost nad jinou skupinou nebo ve vztahu k jiné skupině. De Klerk prohlásil, že Jihoafrická republika není imunní vůči mezinárodnímu hospodářskému nátlaku a že aktivi-

ta Afrického národního kongresu a jiných skupin již nadále nepředstavuje ohrožení národní bezpečnosti.

BEIJING -

Čínská lidová republika

Čínští komunističtí představitelé zahájili další utahování své vlády vydáním několika příkazů. V oběžníku je uvedeno, že se zakazuje kritizování vedení třemi pilíři moci komunistické strany: dělnickými odbory, mládežnickou organizací a federací žen. Prezident Yang Shankun pak oznámil velitelům čínské lidové armády, čtvrtému to pilíři komunistické moci, že musí být navždy věrni straně. Premiér Li Peng pak prohlásil při zahájení čínského nového roku - roku koně, že bez ohledu na to, co se děje ve světě, Čína bude s jistotou pokračovat na cestě socialismu. Vyzval také k většímu pracovnímu úsilí, k větší průmyslové racionalizaci, k většímu úsilí v pěstování a sklizni obilí a bavlny. Komunistická strana sama pak nařídila, že všech 47 miliónů členů si musí znovu zažádat o členství ve straně. To umožňuje odmítnutí členství dřívějším členům, kteří jen vlažně podporovali stranickou politiku během zasahování vládních orgánů proti hnutí za demokracii loňského roku.

MANAGUA - Nikaragua

Vládnoucí sandinistická strana zvaná Národní osvobozovací fronta přislíbila ústy ministra vnitra Tomase Borgeho, že budou uvolněny vizové předpisy. Sandinisté předloží parlamentu návrh zákona o zrušení požadavku, že ženy od 18 let a muži do 25 let nepotřebují výjezdní povolení k cestě do ciziny. Nikaragua, Kuba a Bolívie jsou jediné země v západní hemisféře, jejichž občané potřebují dovození vlády k cestování do zahraničí. Mluvčí opoziční koalice Luis Sanchez to označil za další volební manévry sandinistické vlády na získání hlasů. Ve zprávě o Borgově projevu otištěné v provládních novinách El Nuevo Diario není zmínka o tom, kdy zákonodárný návrh o zrušení požadavku mít výjezdní víza pro část obyvatelstva bude vůbec parlamentu předložen.

VARSAVA - Polsko

Polský kardinál a primas Jozef Glemp se musel podrobit dvěma těžkým operacím krvácejícího vředu. Jeho zdravotní stav se sice zlepšil od čtvrtka 2. února, ale v nemocnici pobude ještě hodně dlouhou dobu. Kardinál Glemp vedl mocnou polskou katolickou církev od roku 1981.

DAVOS - Švýcarsko

Západoněmecký kancléř Helmut Kohl rázně odmítl sovětský návrh, aby Američané, Kanadčané a Evropané hlasovali o tom, zda má být dovoleno sjednocení

Německa. Kohl řekl, že to je jedině problém německý. Hovořil s novináři po jednohodinové schůzce s východoněmeckým komunistickým ministerským předsedou Hansem Modrowem, na které se jednalo o hospodářské krizi způsobené odchodem Východních Němců na západ. Za leden jich odešlo do Západního Německa 55.000.

BUDAPEŠT - Maďarsko

Po dvoudenním jednání bylo dosaženo dohody mezi Sovětským svazem a Maďarskem o rychlém navrzení oboustranné dohody o plném stažení sovětských vojsk z maďarského území. Jednání za maďarskou stranu vedl ministr zahraničí Ferenc Somogyi, za Sovětský svaz náměstek sovětského ministra zahraničí Ivan Abojmov.

Bulharský parlament zvolil v sobotu 3. února novým ministerským předsedou ekonoma Andreje Lukanova, který hned slíbil provedení reformu, aby se Bulharsko dostalo ze sociální a hospodářské krize. Lukanov nahradil dřívějšího premiéra a skalního komunistu Georgi Atanasova, který spolu s celou svou vládou podal rezignaci. Lukanov sestaví novou vládu a v projevu 8. února podá podrobnosti o svém reformním úsilí. Vedoucí opozice zvané Unie demokratických sil Petar Beron prohlásil, že volba Lukanova byla dobrou volbou. Upozornil ale, že komunisté neřekli, kolik moci budou mít v nové vládě.

WASHINGTON - Spojené státy

Prezident George Bush ve svém projevu k národu ve středu 31.

ledna navrhl, aby Spojené státy i Sovětský svaz provedly nové snížení svých vojsk v Evropě. Navrhl snížení o 50.000 amerických vojáků navíc k již sjednanému stažení 30.000 amerických vojáků v současné době ve Vídni. Ohlásil také, že ještě před koncem února se vrátí do Spojených států skoro 13.000 vojáků vyslaných do Panamy v prosinci minulého roku. Společné zasedání obou komor kongresu vyslechlo spolu s posluchači televizního přenosu další Bushovy cíle pro tento rok. Bush se zabýval neutěšeným stavem amerického školství a žádal, aby se dosáhlo graduace studentů z 'High school' v míře 90 procent. Hovořil o vylepšení prostředí a nařídil ministrovi pro otázky zdravotnictví a sociálních služeb Louis Sullivanovi, aby provedl zjištění kvality a hodnoty lékařské péče. Hovořil také o

pochodu demokracie ve světě, o boji proti drogám. Oznamoval, že jeho závazkem je nedotýkat se Social Security. Odpovídal mu za demokracie mluvčí domu reprezentantů Thomas Foley, který se soustředil mimo jiné na Bushovo sporné nadbílání komunistické Číně a na prezidentův neúspěch - jak to vidí demokratická strana - v zabývání se domácími programy.

* * *

"Rámus nic nedokazuje. Často, slepice, která nesnesla víc než vejce, kdáká jako by snesla přinejmenším některou z planet."

- Mark Twain

*

"Laskavost je zlatý řetěz, jímž je společnost navzájem spojena."

J. W. Goethe

*

Hroživé srovnání. . .

neschopnosti za více než šest měsíců po událostech na Tiananmenském náměstí získat opět důvěru svého obyvatelstva a obnovit důvěru zahraničních investorů rychle kolem sebe vybudovaly jakousi zed' vzdoru, která je má chránit před důsledky rumunské revoluce. Nebrajíce vůbec v úvahu všechny náznaky podobnosti mezi podmínkami v Bukurešti a Bejingu, v tichosti zvýšily přítomnost bezpečnostních složek v čínském hlavním městě, jež jsou ve stálém stavu pohotovosti; ve stejné době vyslaly do vysokých škol v Bejingu vládní 'pravdu odhalující' týmy, které měly uklidnit nepokojné studenty a propagovat stranickou komunistickou linii týkající se Rumunska a událostí v něm.

Tato politická linie je jak složitá, tak pokroucená. Úřední ohlas Bejingu na odstranění Ceausesca byla veřejná gratulace nové rumunské vládě Iona Iliesca a přísliby pokračujícího vzájemného přátelství a spolupráce. Soukromě ovšem čínští vůdci rozšiřují mezi stranickými kádry dvě radikálně se lišící verze o rumunském povstání - jedna je určena domácímu obyvatelstvu (je obviňován Michail Gorbačov za podminování socialismu a za vyvolání politických nepokojů ve východní Evropě) a ta druhá zaměřená na utišení obav cizinců (předkládáním daleko více vyrovnaného a neutrálního nazírání na Ceausescův pád).

Taková pokroucená vysvětlování se těžko stanou účinnými. Zprávy z čínského hlavního města naznačují, že na studentských noclehárnách na univerzitách Beijing a Qinghua se započaly objevovat znovu protivládní plakáty. Jeden takový plakát napsaný krátce před Ceausescovou popravou nazývá rumunského diktátora 'poraženým psem' a naznačuje, že by mohl být brzo na cestě do Číny, aby se shledal s dalšími čtyřmi psy - jen lehce zahalená nářezka na současnou bejingskou vládnoucí kliku složenou ze starého vůdce Deng Xiaopinga, prezidenta Yang Shangkuna, ministerského předsedy Li Penga a vůdce čínské komunistické strany Jianga Zemina.

Vzpomínky na události na Tiananmenském náměstí stále pronásledují čínské vůdce. Hněv veřejnosti, všeobecně udržovaný jako pod pokličkou od krvavého zásahu 3.-4. června m. r., se občas vynoří na povrch. Loni v létě tu byly zprávy, i když nepotvrzené, o brutálních útocích na jednotky vymáhající stanné právo v Bejingu a o vraždách těchto vojáků. Nedávno bylo zatčeno pět studentů, když rozvinuli transparenty s protestními nápisy před rezidencí předních čínských představitelů.

V důsledku pokračujícího politického útisku berou protesty na sebe někdy formu cynického humoru. Jeden večer loni v létě více než 100 studentů pochodovalo prostorami bejingské univerzity a zpívalo rýmováčku pro televizní reklamu na prostředky proti hubení hmyzu: "Jsme hmyz! Jsme hmyz! Aha, tady přichází obávaný hubitel hmyzu! Koukejme odtud zmizet!"

Vláda se obává, že obnovující se neklid ve městech je podporován navíc nedávnými špatnými zprávami z ekonomické fronty. V září a říjnu minulého roku poklesla hrozná průmyslová výroba, takže poprvé za desetiletí došlo k negativnímu růstu. Některé čínské továrny a podniky snížily mzdy a stále se šíří pověsti, že dělníci budou muset příští rok zapomenout na obdržení nějakých mimořádných prémie v hotovosti. Tyto prémie jsou dodatečným příjmem považovaným za životně důležitý v národním hospodářství poznamenaném stanovenými nízkými mzdami a inflačním zvyšováním cen. Hovoří se o tom, že vzrůstá průmyslová sabotáž a že dochází i k jiným případům

pasivního odporu. Problém jakoby dovršuje nedávné oznámení vlády, že nezaměstnanost v čínských městech se za minulý rok zdvojnásobila - činí asi 4 procenta.

Z čeho čínští vůdci mají největší strach, jsou společné nepokoje studentů a dělníků. Bylo to právě toto spojení, jež posílilo minulé jaro hnutí za demokracii a donutilo vládu zavést v Bejingu stanné právo. Podobná spojení byla předzvěstí příchodu nárazové vlny lidových protestů ve východní Evropě.

Jen málo pozorovatelů předpovídá nějaké okamžité znovuzahájení politického narušování pořádku ve velké míře v Číně. Přesto ale nálada v hlavním městě země zůstává viditelně napjatá. Jsou pocit'ovány silné spodní proudy rozhořčení lidu proti vládě. Začátkem září minulého roku jsem v Bejingu navštívil vládou podporovanou výstavu pamětihodností z protirevolučních bouří na jaře minulého roku. Já i můj společník jsme byli překvapeni tím, kolik z těch stovek návštěvníků výstavy - poněkud mladých čínských dělníků a sem tam vojáků mimo službu - se zdálo citově reagovat na vzpomínky vyvolávající vystavené upomínkové předměty a vyobrazení z událostí bejingského jara.

S podobně silnými pocity jsem se setkal na ulicích Bejingu a Šanghaje, kdy ke mně při řadě příležitostí přistoupili úplně neznámí lidé a vážně mě tichým hlasem vybízeli, abych světu řekl 'pravdu' o masakru na Tiananmenském náměstí.

Pokus čínské vlády dát tyto události k ledu neuspěl, protože bylo mnoho svědků, mnoho videokamer, mnoho 'fax mašin', příliš mnoho naslouchání rozhlasovým vysíláním BBC a Hlasu Ameriky.

Po dozvucích rumunské revoluce se čínští představitelé nacházejí v daleko větší izolaci a bojové pohotovosti než předtím. Na bejingské univerzitě studenti dávali hlasitě najevo svůj nesouhlas s tím, když povstal čínský vládní činitel, aby odpovídal na otázky studentů o Rumunsku. Podrážděn nepřátelskými projevy své audience praštil vládní činitel pěstí do stolu a drze prohlásil, že "bez ohledu, jaká je situace ve zbytku světa, Čína vždycky půjde cestou socialismu, bude držet vztyčený prapor socialismu a bude se držet pevně vedoucí úlohy čínské komunistické strany". Takové postoje jsou špatnou předzvěstí pro budoucí klid v Číně.

Nejsou ani o nic lepší předzvěstí pro viditelně napjaté vztahy Číny se Spojenými státy. Bushova vládní správa vzala na sebe kalkulované riziko provedením řady krátkodobých ústupků čínským vůdcům v naději, že tím budou posíleny síly umírněnosti a zdrženlivosti uvnitř Číny. Hazardní krok prezidenta Bushe byl rozhořčeně označen za formu politiky ústupků - poklonkování se - vzrůstajícím chórem kritiků z řad členů amerického kongresu a sdělovacích prostředků, z nichž mnozí nyní žádají zaujmutí tvrdší politické linie proti Bejingu.

V důsledku tohoto pozadí zvýšeného napětí doma a zvyšující se izolace v zahraničí čínští představitelé stojí tváří v tvář nejisté budoucnosti. Neschopni zrušit mnohá omezení ze strachu před vyvoláním nových nepokojů ve městech a přesto bolestně si uvědomující osud, který postihl rumunské neústupné skalní komunisty, Deng Xiaoping se svými společníky jede vlastně na tygru; po událostech v Rumunsku, těžko se jim podaří s tygra lehce seskočit. (Richard Baum je profesorem politických věd na UCLA, specializuje se na čínskou politiku. Jeho článek uveřejnila chicagská Tribuna 12. ledna 1990.)

přel. Ved.

Z československého tisku

Svobodné slovo z 12. ledna přineslo zprávu o tom, jak krajanovi Janu Kempemu, který žil posledních 18 let ve Švédsku a je také švédským občanem, nebylo dáno při vstupu do Československa ze Západního Německa v Rozvadově 8. ledna vstupní vízum. Vystavení víza bylo odmítnuto poukazem na to, že se nachází na seznamu asi dvou set v Československu nežádoucích osob - provinil se tím, že je příslušníkem náboženského hnutí Haré Krišny. Bylo mu také řečeno, že seznam byl nedávno zredukován z původních asi 4.000 jmen. Bývalý krajan Kempe druhý den vízum obdržel, když jeho přátelé po jeho telefonickém zavolání intervenovali u ministerstva vnitra a v prezidentské kanceláři. Náčelník pohraniční stráže v Rozvadově se vyjádřil, že poslouchá jediné příkazy pana prezidenta Havla!!!

Vláda odvolala z funkce ústředního ředitele Čs. televize M. Pavla. Dočasným vedením televize byl pověřen J. Fairaizl, režisér Krátkého filmu. Dále odvolala J. Honzla z funkce generálního komisaře čs. účasti na všeobecné výstavě EXPO 92 v Seville a nahradila ho M. Galuskou.

Nově jmenovaný generální prokurátor ČSSR F. Sitár prohlásil, že je připraven zahájit vyšetřování bývalých vedoucích představitelů komunistické strany pro podezření ze spáchaného trestného činu vlastizrady, ke kterému došlo v roce 1968 pozváním sovětských jednotek do Československa. P. Sitár v rozhovoru s agenturou Reuter uvedl, že všichni se shodují v tom, že trestný čin vlastizrady byl v roce 1968 spáchán.

Předseda československé vlády Marián Čalfa přijal 11. ledna v audienci delegaci Rady svobodného Československa v čele s jejím předsedou dr. M. Povolným. V rozhovorech se hovořilo mimo jiné o možnostech výměny studentů, poskytování stipendií a organizování studijních pobytů v řadě oborů.

Se zajímavým zjištěním přichází ing. P. Hájek z Občanského fóra Pražských cukráren a sodovkáren, který ve zprávě zveřejněné ve Svobodném slově 12. ledna říká: "Pražské cukrárny a sodovkárny zaměstnávají za cenu zvýšených nákladů více než 68 zahraničních dělníků. Nebráníme se dát příležitost našim 'nezaměstnaným' občanům, bývalým členům komunistického stranického aparátu, kteří umějí dělat.

Pokrač. na str. 5

JAROSLAV HORÁČEK:

TAM ZA MOŘEM

ROMÁN

U Ozimců bylo veseleji než dřív. Jen Jitka nějak chřadla a tvář jí zprůsvitněla. Od tatínka došel úsečný lístek z Antverp, ale zato dlouhý dopis z Liverpoolu, plný slibů, nadějí a plánů. Blahutka po přečtení těch řádek jen se pousmál, aby Martě a dětem nekalil radost, ale myslil si svoje. Návštěva rodiny v jeho bytě a příští neděle pak oběd u Ozimců, kam byla pozvána i Baruška, úzce sblížily Blahutku s Martou a jejími dětmi. Div divoucí, že i Jitka, která při první Blahutkově návštěvě záhy hledala útočiště u plotny v kuchyni, dodala si srdnatosti a otevřela bruchivému podkováři svoje nitro, když jednoho všedního dne k němu zaskočila.

»Strýčku, odpusťte mi, že vás jdu zdržovat v práci. Ale od těch několika dnů, co sleduji vaše chování k nám, zdá se mi, že umím číst ve vaší tváři. Skoro nic neznám dosud ze života, jsem snad hloupá husička a k tomu protivná samotářka, ale hodně si všeho všímám, vášnivě ráda čtu a o všem si tvořím úsudek. Jsou to názory patnáctileté záby a podle toho asi vypadají, ale už jsem se několikrát přesvědčila, že jsem do mnohých věcí předem viděla líp než maminka i tatínek. Na vás, strýčku, pozoruji, jak jste k nám upřímný i jak se snažíte nám prospět, a onehdy jsem si samou radostí poplakala, když jsem slyšela o vašem odchodu, že mamince i penězi pomůžete v nesnázích. Ale právě proto, že k vám cítím vděčnost, nesmím zamlčet svůj dojem... ano, dojem...«

»Jaký dojem, Jitečko, honem s pravdou ven! Těší mne, že máš ke mně důvěru a že si chceš o něčem zjednat jistotu. Mluv otevřeně, poslouchám a nezůstanu ti dlužen odpověď.«

»Strýčku, vy o všem mluvíte čistou pravdu a člověk na vás může hrady stavět, ale o tatínkovi nám pravdu neříkáte. S dobrým úmyslem něco zatajujete — — — něco, co já nejasně tuším. Mamince jsem o tom ani slůvka nepověděla, ale starostí nemohu spát a bojím se dne, až se máma doví všechno. Ne proto, že by nám tatka scházel — vždyť my se bez něho za vaší ochrany probijeme k lepším časům, ale pro strašné zklamání, které mamince zlomí její nemocné srdce.

Před půl rokem pan doktor ze Strážnice nařídil jí klid, úplný klid — ne-li v práci, tak aspoň ve starostech. Varoval ji před rozčilováním, před lítostí, a protože asi trochu znal naše rodinné poměry, prohodil: »Bude-li vás zlobit muž, netrapte se a zatočte s ním, jak se patří. On — to je, myslím, vaše nemoc. Nezapomínejte, že máte děti. Pro ty se musíte uchovat, pro ty si musíte polepšit důkladně pošmodrané zdraví. Pravil to všechno přede mnou, ba i podíval se při tom na mne tak nějak tázavě, a když maminka namítala, že tatínek je z války churav, pan doktor se nedal zmásti: »Nic vážného mu není, před časem přece jsem ho také prohlížel. Srdce jako hodiny, plíce jako zvon a ty nervy... chacha! Jen ho ke mně pošlete, já mu předepíši medicínu, která ho uzdraví.« A obrátiv se ke mně řekl pan doktor: »Děvčičko, nerad říkám dětem špatné věci o rodičích, ale ty už jsi sama dost velká a moudrá (ó, jak mi bylo při tom slově »moudrá«!), abys mohla tatku pokárat, že na mamince nesvědomitě hřeší...«

Strýčku, tehdy se mi otevřely oči. Všecko jsem už dřív spatřovala v pravém světle, ale často se mi zdálo, že se mýlím a že se na tatíka koukám do křivého zrcadla. Ale ani po setkání s panem doktorem nedovedla jsem se vzchopit, i když maminka trpěla při všelijakých tatínkových návratech z výletů, kdy byla terčem jeho nevybíravých vtipů. Urážel ji, smál se její »kráse, která prý uvadla dřív, než přišla na svět«, o svém štěstí u žen blábolil, s ničím nebyl spokojen a ačkoli je v základě snad dobrák, nestyděl se někdy na maminku lehce vztáhnout ruku. Nebil ji surově, ne, ale, vidíte, stáčílo, že se k tomu vůbec mohl odhodlat. Pracovat však, to se mu nikdy nechtělo. Zato peněz stále potřeboval — na co, to sám pánbůh ví! Až nedlouho před odjezdem se docela změnil. Nebyla v tom však žádná kajícínost, naopak — odpusťte, že to řeknu rovnou — byla to jen zlá čertovina. Snad se ocitám v rozporu se čtvrtým přikázáním, mluvím-li takto, ale musím se vám vyzpovídat, co mne tíží. Tuším, že tatínek ujel s nějakou nehodnou ženskou a že se k nám už nemíni vrátit. Zaslýchla jsem, co jednou nahlas křičel ze sna, a vím, jak druhého dne byl celý nespůj, když nás měl kolem sebe. Strýčku, krivdím-li mu touto smělou řečí, vypeškujte mne. Nemýlím-li se, potvrďte pravdu a postavte se k nám jako strážný duch, který nedovolí, aby nám drahá máma žalem umřela...«

A Jitka se rozplakala tak usedavě, že Blahutka měl co činit, aby ji rozumným slovem utišil. Co teď? Má lhát? Má říci nelibostnou pravdu? Sluší se to, aby s patnáctiletou holčičkou hovořil o takových věcech, které jsou s to otrávit jí názory na život a vzít jí víru v otce? Nikdy by byl v tom málomluvném samotářském děvčeti nehledal tolik zdravé prozíravosti, tolik bystrého úsudku a tolik nebojácné otevřenosti.

Chopil se Jitčiny ruky, sklonil si její hlavu na své

pravé rameno a rozjímavě, každé slovo uvažuje, jal se vykládati:

»Překvapila's mě, Jitečko! I maminka se mne na lecos takového ptala, ale jenom tak jaksi z dálky, v mlhách, neurčitě, a neušlo mi, že čeká utěšlivou odpověď... Pravdomluvnost je velká ctnost, a já, i kdybych měl jiné chyby, rozhodně nikdy nejsem lhářem. Mluvíím pravdu i tam, kde mi to zjednává nepřátele. Ale v případě tvé matky jsem musil být pln ohledů. Skoro mě mrazilo, když jsem byl nucen vyprávět vymyšlené věci o setkání s tvým tátou. Než ti povím všechno, slib mi, že se přičiníš spolu se mnou, abychom tvou maminku na těle i na duchu tak posílili, že beze škody spolkne jedovatou pilulku hrozného poznání, nastane-li... Slibuješ?«

V Jitce se ozvala síla a hlas jí pevně zněl: »Chcete-li, při Bohu to odpřisáhnou a přísahu splním...«

»Není třeba přísahy, stačí vážný slib. Ano, stětiť jsem se v Praze na nádraží s tvým otcem, když se chystal do vlaku s nějakou maďarskou krasavicí. Pozoroval jsem ho dlouho před tím, než si mne povšiml, a nebyl jsem na pochybách, že je v osidlech té ženy. Však jsem mu od plíc pověděl své mínění. Ale Jitečko, z každého mračna nebývá dešť. Mně se zdá, že Ozimec u té Maďarky zatím zkouší svůj osud, nic více. Ovšem, uvízne-li v její síti, nebude hoden, abyste pro něho doma nařikali. A přijde-li k rozumu, vrátí se vám jako hodný člověk. Předem se nedá nic předvídat a je škoda, znepokojoval si tím hlavu. Udivila's mě dnes, Jitko, ale věřím v tebe a vím, že s tebou mohu počítat. Pro matku, pro její zdraví a záchranu musíš si dát i na tvář škrabošku: veselost a dobry rozmar. O obsahu tatínkových lístků na oko nepochybuj... Uvidíme... Až bude zajištěna výnosnost vašeho znehodnoceného hospodářství, a toho se dá za mé pomoci brzy dosáhnout — až vy, děti, to jest zatím ty a Dalibor, budete své mámě hrázit proti povodni, — nu, pak její srdce nic tím neutrpí, doví-li se, že táta je pro vás ztracen. Ale vždyť nikdy není tak zle, aby...«

Tu však Jitka slovem vskočila do Blahutkovy řeči: »...aby nemohlo být ještě hůře — vidíte, strýče?«

Ale podkovář pevným hlasem opravil větu po svém: »Nikoli, nikdy není tak zle, aby zase nemohlo být lépe. Společně na tebe, že s tebou se mi podaří převést ma-

minku přes všechna úskalí. Mluvíme chvílemi jako lidé v románech, které ty i já s chutí čteme, ale, dítě, na mou duši — život sám je někdy tím nejnapínavějším, nejobtížnějším románem. Nezapři matce, že jsi tu byla a pozdravuj ji.«

»A co jí mám naznačit za důvod své dnešní návštěvy u vás...?« — »Doznej, že jsi se šla se mnou poradit, jak bychom jí mohli zlepšit zdraví. Přivolaťme si na to pana doktora ze Strážnice.«

»Ano, strýčku. A hlavně ji budeme působit samé radosti...«

»A všemožně chránit ji před zlými vichry života,« s vyrovnaným úsměvem ukončil Blahutka hovor.

V.

Jízda vlakem do Calgary byla už malou slastí. Vyjeli 2. dubna večer z Montrealu a teprve 6. dubna o 5. hodině ranní dostali se k přechodnému cíli. Aranka postihla cestou chřipka s horečkami a Prokop ji léčil francouzským koňákem, jehož láhev koupil po dlouhém doprošování v jedné malé stanici za přemrštěnou cenu. Téměř nepřetržitý pobyt na tvrdých lavicích po půl čtvrtu dne důkladně jim oběma rozklížil údy, záda je bolela a nohy sotva vlekli. Také ospalost se hlásila. Aranka vyhlížela jako po nemoci. Jejímu ztepilému zjevu dodávalo to však zvýšené zajímavosti. Fysická únava nezůstala bez vlivu na duševní náladu Ozimcovu. Cítil nevyslovitelnou sklíčenost, ke všemu obloha byla kašná, město Calgary samo dosti nevlídné a kolem nádraží potulovalo se mnoho podivných vystěhovaleckých zjevů se všelijakými domorodci, mezi nimiž bylo mnoho cikánských, židovských a indiánských tvář. Prokop cítil se v tom prostředí úplně cizincem a nic ho nepoutalo. Aranka

When you have questions about investing... see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts.

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Cicero, Illinois 60650

6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650

Phone 654-2000

Member
FDIC

TAM ZA MOŘEM

ROMÁN

všimla si každé zajímavosti a dobře se bavila, čímž se pozvolna zotavovala ze své tělesné vyčerpanosti.

Ozimec šel do lázní smýti prach s těla a Maďarka na něho čekala před budovou. Když po koupeli osvěžen vyšel na ulici, podivil se, jak rychle Aranka uzavírá přátelství. Rozprávěla, sedíc na lavičce, živě s nějakou záhadnou dvojicí, která se jí, jak později zvěděl, nabízel ku všem možným službám. Byli to nějakí mišenci s poloviční bělošskou a poloviční indiánskou krví, ale jejich zjevy vybízely k velké opatrnosti. Snědý mišeneček, originální postava s nápadně velkýma očima, smyslnými rty a oslnivě bílými zuby, choval se k Arance značně důvěrně, prohlížel jí náušnice a hledil jí obličej. Předstíral asi, že se obdivuje její pleti, ale jeho pohled měl tolik divošské žádostivosti, že mišenečka rázem učinila přítrž smělcovu dovádění a posadila se mezi Aranku a něho. Dotěra však nedař se odbýti, vyskočil se sedadla a postaviv se za opěradlo lavice, sklonil se k Arance. Prokop, jenž po několik minut skleněným oknem dveří pozoroval nehezké tyto výjevy, rychle vyšel z lázeňského domu a Aranku chtěl odvésti.

Mišeneček pozdravil jej hlubokou úklonou a žvatlal cosi nesrozumitelného. Aranka jala se vysvětlovat, že je to všestranný znalec poměrů ve státě Alberta a že jim může dobře poradit. Ale Prokop, překonav své rozčilení, obřadným stiskem ruky cizinci poděkoval a beze slova zamířil k nejbližšímu strážníkovi a ukazoval mu adresu doporučujícího dopisu Denisova. Aranka pokynula hlavou oběma mišencům a následovala Prokopa, jenž z gesta policistova vyrozuměl, že musejí jíti ulicí vpravo a potom kus vlevo. Došli správně k domu mistra Kirkwoolda, přednosty kolonizačního oddělení v Calgary, a byli neprodleně dovedeni do jeho úřadovny. Slova musila se ujmout ovšem Aranka. Vyličila jejich společný plán, naznačila svůj poměr k Ozimcovi a prosila, aby jí byla z majetku kanadské společnosti doporučena ke koupi nějaká farma na splátky. Chtějí prý raději někam k severu, odkud by Prokop měl v zimě blíže na své lovecké výpravy.

Kirkwoold, jako všichni dobře vychovaní lidé, přijal oba přistěhované Čechoslováky s přislovenou laskavostí, ale dal jim zprávu pramálo potěšující: Kanadská společnost vyprodala prý všechny své pozemky s budovami, jelikož za poslední doby vrátilo se mnoho zemědělců ze suchých krajín a koupili výhodné farmy od společnosti. Kirkwoold telefonicky zavolał nějakého pana Robinse a když ten přišel, představil jim ho jakožto majitele kanceláře pro koupi a prodej farem.

V té chvíli, jedním nápadem vedení, podívali se Ozimec a Aranka na sebe s netajeným údivem: Taková světová obchodní společnost má zapotřebí, aby tímhle sousedským způsobem obsluhovala své zákazníky? Jaký rozdíl mezi tím, co se jim slibovalo doma od zastupitelského závodu, a tím, co se jim nyní tady nepokrytě v praxi staví před oči! Na pokyn Ozimcův Aranka nezastřeně projevila své překvapení. Slušnost společenské formy, v níž byla mistryni, nic neubrala na síle skrytým výtkám vrchovatě oprávněným. Jeden z největších obchodních podniků světa (jenž zaměstnává asi patnáct procent všeho obyvatelstva Kanady, a jehož slavná pověst je toho druhu, že každý emigrant v něm vidí maják, který mu posvítí na existenční cestu) objevil se novým příchozím v trapných nedbalkách. Nač tedy, ptala se Aranka Kirkwoolda, byly ty přípovědi zmocněné pražské agentury, že společnost všem, kdo mají přiměřený kapitál, umožňuje výhodné splátkové nákupy a že lze bez obavy pustiti se do Kanady zemědělsky hospodařit, je-li aspoň stotisícka československých korun v kapse?! Takové ohromné společnosti, po celém světě filiálkami rozvětvené, lze věřit a svěřit se její ochraně, ale, jak patrně, celá tato patronance je jen papírová a prakticky končí ve chvíli, kdy loď nebo vlak pasažéry vysadí... Aranka už těžko se ovládala a skoro mdloby se jí zmocňovaly.

Kirkwoold, nepozbýváje své vlídnosti ani za přívalu tvrdých slov, v nichž se chvěl téměř hněv, snažil se Arance vysvětliti, že jde o čistou náhodu, jsou-li všechny farmy z majetku společnosti vyprodány. Je to zároveň důkazem kvality, jakou oplývají statečky v Albertě, když jdou tak na dračku, a pan Robins se jistě přičiní, aby vítané příchozí uspokojil po všech stránkách bezvadně, neboť má v záznamu farmy právě tak dobré, jako jsou ony, jimiž disponovala společnost.

»Ale nám, opakuji — záleží na tom, abychom mohli farmu získat na splátky, jak nám to bylo vašimi zástupci v Československu připověděno,« důrazně připomínala Aranka. »Stačí prý složit první větší úhradu dle velikosti hospodářství a ostatek potom splácí se ve lhůtách během několika let, pokaždé v období po žních.«

»Prosím, prosím, buďte vám, doufám, plně vyhověno,« odpovídal pan Robins. »I když jsem soukromník, za-

sluhuji vaší důvěry. Byl jsem ostatně u kanadské společnosti po léta zaměstnán. Pocházím rodem z Belgie, jako patnáctiletý hoch přijel jsem do Spojených států severoamerických, ale nyní jsem už dvacet let zprostředkovatelem v Kanadě, pro niž jsem byl jako zdatná síla získán právě společností vám známou. Již plných devět let působím samostatně a také vy se přesvědčíte o mé serióznosti.«

Výklad Kirkwoolda i Robinse byl tak přesvědčivý, že Aranka začala se v duchu peskovati za unáhlenost svých výčitek. Oba Kanaďany uspokojilo, když se na ně upřímně zasmála, řkouc: »Kdo se dá na vojnu, musí bojovat.« Ale Ozimec byl ještě dalek uklidnění a tvářil se velmi pozlobeně. Teprve Kirkwooldova zmínka, že je také vášnivým lovcem, přivedla Ozimce na jiné myšlenky. A prostřednictvím Aranky, jež obstarávala úlohu tlumočnice, dostalo se mu doporučení Kirkwoolda na nejlepší místní puškářský závod. Když však už odcházeli z kanceláře, nabídl se Kirkwoold, že je ke zbrojaři doprovodí. Zatím snad stačí jen revolver, ale na velké lovy bude třeba aspoň tři různých pušek. Také zbrojní pas nutno opatřit. Sám se oň postará...

Na druhý den sjednání schůzka s Robinsem ku vyjíždce na dvě farmy, které jsou prodejně. Aranka najala zvláštní pokoj pro sebe a druhý pro Ozimce. Na milostné láskování nebylo ani pokdy, ani chuti. Vyrojilo se mnoho starostí.

Oba první zájezdy na kanadský venkov minuly neúspěšně. Nabízené farmy byly ve stavu zanedbaném a požadované ceny neodpovídaly ani zdaleka jejich skutečné hodnotě. Bylo patrné, že jejich majitelé nemohli dodržet splátek, které měli složit, a že raději hospodářství prodávají, než bude pozdě. Především rok nedal valné úrody a kromě toho na obou farmách jevil se takový nepořádek, že svěřil o malých odborných znalostech provozovatelů. Robins Aranku k ničemu nenutil a působil zcela dobrým dojmem i na Ozimce, který mu zalíval pouze to, že hlavním jeho subagentem je onen podezřelý dobrodruh — mišeneček, s nímž se Aranka po příjezdu do Calgary bavila na lavičce. Robins přisvědčoval, že ten člověk nemá důvěryhodného vzhledu, ale jinak prý je to zdatný chlapík, který ví o všem, co lze koupit nebo prodat, a který zejména se vyzná v obchodu farmami.

Na třetí výpravu měl s nimi onen mišeneček jet, ale Ozimce to energicky odmítl. Vypozoroval tehdy ráno před lázněmi, že Aranka byla až nepochopitelně zaujata tímto polodívochem, a nepřál si, aby s ním pěstovala dalších styků. V hlavě mu často vrtala otázka: »Je Aranka — jak se proučarodně říká — tolik posedlá po mužích, že se s každým, jenž má hezkou nebo rázovitou tvář, ihned kamarádí, či je to jen takové dětinství, že se ráda v zábavách rozptýluje a touží po poznávání nových lidí i věcí bez rozkošnických zámýslů?« Ona sama podávala tento druhý výklad svých podivných zálib, které by z ní brzy udělaly dobrou známou všech jen poněkud zajímavých mužů v okolí. Ozimce však jasně si uvědomoval, že Maďarčina pozornost je věnována téměř výhradně zjevům, které mohou ženu příjemně upoutat sympatickou nebo výraznou, od druhých odlišnou tvář či ještě spíše pěkně urostlou postavou. To odporuje Arančinu tvrzení o nevině žádostivosti zábav. Co si o tom všem myslit?

Ani třetí, ani čtvrtá, ani pátá vyjížďka neskončila kladným výsledkem. Buď byla požadovaná kupní cena předražena nebo první splátka byla vyšší, než činila Arančina hotovost, nebo farma svědčila o špatné situaci vlastníkově. A tak to šlo dále:

Pokračování příští čtvrtěk

Ceský národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou neděli
v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Sjednucuje se Evropa

VLASTIMIL JAROSLAVSKÝ

Osvobozují se ze žaláře
evropské národy
a lid je pevný
ve své víře -
nebýt víc otroky!

Sjednucuje se Evropa
po světové hrozné válce -
rozkvétá opět kultura.
A na východě v dálce -
ledy praskají na Volze řece.

SVOBODO - ty vábná
tebe nikdo nezastaví v cestě!
Otvírá se už žalární brána
padají hlídací
koncentráků věže.

Kladu kytku květů
na místo zarostlé
k ostnatému plotu -
kde můj přítel na útěku -
v krve vykrvácel... .

Toronto - listopadu 1989.
(Z připravované sbírky:
"Plamen naděje")

Z čsl. tisku...

Zatím však zájem o práci dělníka neprojevil v tomto podniku ani jediný bývalý pracovník různých aparátů strany... .

Skupina čsl. historiků, pracovníků ústavů ČSAV, archivů a dalších organizací, zaslala dopis předsedovi Federálního shromáždění republiky A. Dubčekovi, v němž žádají o objasnění okolností údajné přípravy intervence zemí Varšavské smlouvy proti Polsku v roce 1980. V dopisu se mimo jiné uvádí, že údajně se na této operaci měly podílet i dvě divize čsl. armády. Závěrem žádají vytvoření záruk znemožňujících v budoucnosti využití ozbrojených sil Varšavské smlouvy k intervenci proti některé z členských zemí nebo k hrozbě takovou intervencí.

Občanské fórum federálního ministerstva hutnictví, strojírenství a elektrotechniky informovalo čsl. tisk o své nespokojenosti se současným stavem na tomto ministerstvu, který se nepodařilo překonat při jednání s ministrem L. Vodrážkou. Občanské fórum prohlásilo, že bez personálních změn není možné očekávat řešení problematických řízení ministerstva a vyzvalo ministra, aby navrhl čsl. vládě obsazení funkcí tří náměstků bezpartajními odborníky nebo příslušníky nekomunistických stran tak, aby se ujali funkcí 31. ledna. Občanské fórum rovněž odsuzuje neochotu ministra L. Vodrážky vést s ním další dialog.

6 DENNÍ HLASATEL

6. února 1990

Century 21

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545

MILLIE KOLESKE
REALTOR-ASSOCIATE®

Westchester:

Krásný zděný dům, 3 velké ložnice, 2 plně koupelny, garáž na 2 auta, rodinný pokoj, velký lot. Pro informaci volejte Millie, 442-0444 (mluvím česky).

ČESKÁ MUZIKA S TÍM NEJLEPŠÍM!
Tři kazety s českými písněmi - v dobrém hlasovém provedení a krásným hudebním doprovodem. 16 nebo 17 písniček na každém 40ti minutovém pásku s lyričkou hudbou. Znamenité jako dárek i na památku. Cena \$ 8.50 za kazetu plus \$ 1.50; za 2 kazety poštovné \$ 2.25, (za každý druhý pásek přidejte 75 centů). O seznam nebo objednávku si ptejte na:
EAST BERNARD CZECH SINGERS,
c/o Martha Viktorin, Rt. 2,
Box 224, East Bernard, TX 77435
Při objednávce ptejte "Religious" (Christmas), "Classic" (polky a valčíky) nebo "Listening" (polky a valčíky)

K PRONAJMUTÍ
"LE VERSAILLES COURTS"
na FLORIDĚ

Jste unaveni zimou?

Myslete, že si nemůžete dovolit odpočinek na Floridě?

Neřídíte auto?

Máme pro vás rozřešení: Přijďte k nám do zrenovovaných
"LE VERSAILLES COURTS"

v srdci rezidenčních čtvrtí Seminole-Largo, pouhých 15 minut od pláží zálivu (Gulf), 1 blok od krásného jezera Seminole, půl bloku od Alternate 19 - a jejich nákupních středisek.

Nabízíme vhodné (efficiency) apart. se sprchou a kuchyní, 1 a 2 ložnicové luxusní apartmány v uspořádání mini-rezortu, bazén s vodním vírem (whirlpool), 'shuffle board' a jiné hry, s topením, chlazením a jinými službami - s ložním prádlem, posluhou, prádelnou na peníze; auto se šoférem za nominální poplatek.

Ceny od 400 dolarů za měsíc; kvotujeme sazby za celoroční, týdenní, měsíční a sezónní pobyt. Otevřeno na rok 1990.

O rezervaci volejte "Le Versailles Courts" 1 (813) 391-6045

Počet bytů je omezený!

Sarasota - Florida

(zdarma) 1-800-237-2258

Chcete sa usadit' na pobreží
GULF of MEXICO?

Spol'ahlivě sprostředkujeme
kupu každého druhu Real
Estate. Mám 15 ročnú
prax.

MARIA BALAZ
Broker-Salesman

úrad (813) 924-1156
doma (813) 349-1918

2439 Bee Ridge Rd., Sarasota, Fl. 34239

For Sale - Na prodej

Flower painting by Antonín Hudeček (1872-1941). Artist was honored by Czechosl. government; in 1973 a postage stamp with his portrait was issued in his honor, now a collector's item - also available. Please call 795-6176.

Na prodej

Obrazy květin od Antonína Hudečka (1872-1941). Umělec byl poctěn čsl. vládou. V roce 1973 byla vydána k jeho počtě poštovní známka s jeho portrétem - nyní sběratelský unikát - též k dostání. Volejte: 795-6176.

DVOUPOSCHODOVÝ MODERNÍ DŮM NA PRODEJ

3 velkorybní komnaty, 3 velké koupelny, 20x18 rodič. ložnice, 20x6 ístna, velké ložnice, místnost pro komputer, 7x16 loft, krb, whirlpool, garáž pro dvě a půl auta, půlkrovový rohový pozemek. 15 minut do Berwynu.

O další informace volejte

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

Dům o 16ti bytech, jižní Cicero, 16 roků
starý. Příjem \$ 72. 500

Help Wanted

Part-time, flexible hours, Czech and English required. Contact

Brenda at 521-3270.

Cooperative Fed. Savings,
3821 W. 26th St., Chicago
Ill. 60623

HELP WANTED

Potřebuji ženu, která by se
přišla starat o moje 7-měsíční
dvojčátka od 12 hod. v poledne
do 6 hod. večer - 5 dní v týdnu.

O platu se domluvíme. Dva
týdny placené dovolené. Bydlím
v Berwynu.

Volejte 749-7210

POTŘEBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstná-
ní? Hledáte seznámení?

Volejte přímo naše odd.

MALÝ OZNAMOVATEL-
Classifield
(312)749-1891 nebo 749-1898

Kde možno koupit Hlasatel:

Austin a Čermák Rd.,
ve stánku Cicero.

Miloš Pancner,

6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,

6312 W. Čermák Rd.,

Berwyn - pouze nedělní

Redakce Hlasatele,

6426 W. Čermák Rd.,

Berwyn.

Fred Pancner,

6514 W. Čermák Rd.,

Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,

Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,

Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,

Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,

Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,

1437 - 1st Ave.,

New York, N. Y.

Osobní

Máme dopis pro pana Šípa.

Prosíme, aby si jej přišel

vyzvednout do redakce

Denního Hlasatele

(312) 484-1118

marina's

BEAUTY SALON

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin.
now at
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Dopisy z...

Po jejich přečtení jsem zjistil, že to jsou požadavky, které nikterak nejsou namířeny proti naší vlasti, ale naopak jsou plně oprávněné a nelze s nimi nesouhlasit.

Na základě událostí posledních dnů, zejména pak nešťastného 17. 11. 1989 se mnohé změnilo a i mně se otevřely oči. Nyní vidím, že já sám jsem byl nástrojem proti rozvoji demokracie a dodržování lidských práv v naší zemi. Do doby, kdy byly záběry z brutálního zásahu VB na Národní třídě uveřejněny v televizi, bylo nám, kteří jsme u toho nešťastí nebyli, líčeno, že studenti s trubkami a hadicemi v rukou napadali příslušníky VB a zákrok byl plně v souladu s požadavky na ochranu bezpečnosti. Nyní vím, že to bylo naopak. Jako příslušník SNB tento zákrok odsuzuji.

Na našem útvaru probíhá 'socialistická' soutěž, která vlastně oficiálně neexistuje. V této soutěži jsou příslušníci bodováni podle počtu zadržených pachatelů, předvedených osob, ale i za to, kolik zadrží řidičských průkazů, či uloží blokových pokut. Vše je bodově ohodnoceno, sečteno, nejlepší v této soutěži pak dostávají odměny, (které zdaleka nedosahují výše odměn velitelů), příp. si první stanovují termín dovolené a pod. Ti, kteří požadované výsledky nemají, jsou ohodnoceni jako flákači. Většina tzv. pachatelů a předvedených osob je předvedena zbytečně, protože skutek se dal vyřídit na místě nebo jinou formou.

Příslušníci jsou tak nuceni 'plnit plán' na úkor občanů a ukládat pokuty i tam, kde stačí domluva a pouhé upozornění. Pokud je tento můj dopis schopen pomoci dobré věci, tedy demokracii, dodržování lidských práv a splnění požadavků OF, je to má omluva za tak pozdní otevření očí. Zároveň prohlašuji, že pokud zůstanu příslušníkem SNB, chci bránit zájmy všeho lidu, nejen několika vyvolených, jako dosud.

Dopis nadstr. L. Biskupa
z Pohot. motor. jednotky
MS VB Praha

"Napravil své hříchy svými
ctnostmi."

- Ben Johnson

*

BERWYN NATIONAL BANK

JEDINA ČESKA BANKA
7112 West Cermak Road
Berwyn, Illinois 60402

Telefon: ST 8-4700

Pondělí, úterý, čtvrtek

9 hod. ráno do 3 hod. odpo.

ve středu zavřeno.

Pátek 9 ráno do 6:30 večer.

Sobota 9 hod. ráno do 1 hod.
odpo.

3. Dividendy by se mělo použít na snížení zdanění.

Gus Hall, vůdce komunistů v USA si představuje pro budoucnost "Dividendu míru" zcela jiné povahy. Píše v článku, uveřejněném v PEOPLES' DAILY WORLD ze 14. prosince, nadepsaném "A DEEPER LOOK (Pohled hlouběji): Great Debates of the Turning Point":

"Toto všechno se děje v souvislosti, v osmém měsíci, s poklesem průmyslové výroby a s prvními znameními hospodářské krise... Přidejte k tomu ostrý vzestup v počtu zavřených závodů a propuštěných zaměstnanců, v nezaměstnanosti, v počtu stávek, v nedostatku obydlí, v hladu, chudobě a korupci, což všechno se zhorší, když klesne hospodářská prosperita, a uvidíte, že americký kapitalismus má mnoho starostí."

"MIR PŘINESE DEPRESI"

Podle G. Halla "Dividendou míru bude deprese. Hall přichází k tomuto závěru jakožto věrný žák svého učitele Karla Marxe. Podle učení Marxe byla masivní vydání vojenského rozpočtu nutná k udržování prosperity, které se Spojené státy těšily po několik desetiletí. Druhý apoštol Marxe, Herbert Marcuse, často nazýval Spojené státy "Welfare through Warfare State."

Marxistická analýza kapitalismu, která vede k závěru, že výsledkem značného snížení v rozpočtu na zbrojení bude deprese, zní takto:

"Kapitalismus vykonává dvě základní funkce: Tvoří konsumní produkty, zvané zboží, k distribuci, a provádí distribuci peněz, za které se toto zboží může koupit.

"Podle Marxe toto zboží (výrobky) má hodnotu, která představuje práci vynaloženou na jejich produkci. Tato hodnota je vyjádřena ve formě peněz nebo směnné hodnoty.

"Hospodářství je zdravé, když peněz v oběhu je dost k zakoupení zboží, které je k dostání, avšak tato rovnováha mezi zásobou zboží a množstvím peněz v oběhu nikdy nemůže být na dlouho v kapitalismu udržena.

"Je tomu tak proto, že peněžní hodnota vyrobeného zboží se rozděluje dvěma způsoby: (a) Větší část hodnoty se platí těm, kteří vynaloží práci na výrobu tohoto zboží; (b) Část hodnoty si podrží ti, kteří jsou majiteli nástrojů v produkci použitých prostředků k výrobě. Akcionáři jsou příkladem takových jednotlivců. Tuto část hodnoty nazval Marx 'Nadhodnota práce'.

"S 'dospíváním' kapitalismu se tato 'nadhodnota práce' hromadí v úsporách, které neobíhají (necirkulují) k nákupu zboží. A tak peněz ke koupi zboží není nikdy dost, aby bylo možno koupit to zboží, které je vyrobeno. Následkem toho kapitalistická výroba vždycky vede k nadvýrobě.

"A když nadvýroba vede k neprodaným nadbytkům, zaměstnanci jsou propuštěni a je nezaměstnanost. To způsobuje snížení kupní síly, takže nadbytky vzrůstají.

"S menším počtem zdanitelných výdělků klesá i příjem vlády.

"Snížení kupní síly vede k zvýšenému nadbytku a větší nezaměstnanosti. Nakonec nastane deprese s hojností zboží, nedostatkem peněz k jeho koupi, masám nezaměstnaných a bolestným sociálním problémům."

Takováto je situace, kterou popsal Gus Hall: "Zvýšené zavírání továren a propouštění zaměstnanců, nezaměstnanost, stávky, bezdomovost, hlad, chudoba, a korupce; toto vše se zhorší s poklesem hospodářství."

Z čehož následuje, že k zastavení tohoto začarovaného kruhu se musí najít způsob, jak rozdělit peníze, kterými by se skupilo nahromaděné zboží, aniž by se vyrobilo nové zboží ke koupi. V

minulosti tuto funkci plnila válka. Avšak v nedávných desetiletích peníze vydané za vyrábění zbraně, vojenský personál, letadla, tanky a lodě, nemohou být použity ke koupi těmi, kdo tuto výzbroj budují. Nadto vojáci, námořníci a piloti nevyrábějí nic prodejného za mzdu, kterou dostávají, takže tyto peníze jsou také k dispozici, ke koupi zboží. Když vyloučíme hodně těch peněz, vydaných za vojenskou ochranu a platy, výsledkem bude deprese.

Kritika

Musíme přiznat, že tento argument zní velmi přesvědčivě. Přesvědčil milióny, včetně některých z "nejlepších hlav". Kdysi jsem četl článek, o kterém Albert Einstein řekl, že je absolutně pravdivý. Líbí se zvláště studentům, jejichž bystrý intelekt není balancován životní zkušeností.

Jako mnohé marxistické doktriny, tento argument je "redukcionalistický". Redukuje proměnné veličiny v kapitalistické hospodářské produkci na dvě - zboží a peníze - a ignoruje četné jiné jednotky, které mají vliv na výrobu a distribuci. Na příklad peníze jsou dynamické a ne statická jednotka. Daná částka peněz může koupit téměř neomezené množství zboží, jestliže je použita (utrácena) mnohokrát. Zda je utrácena, výnosně investována nebo neúčinně uskladněna, záleží na duševním a citovém stavu jejího majitele. Peníze uschované v matraci nebo zahrabané do země nekoupí žádné zboží.

Kdyby každý občan Spojených států byl přesvědčováním doveden k tomu, že by v roce 1990 nekoupil žádné auto nebo jakékoliv větší produkty, vyvinula by se deprese ihned. Ale taková deprese by neměla žádný vztah k "nadhodnotě práce".

Toto ilustruje sílu, jakou duševní postoje mají k utváření budoucnosti.

V moderní kapitalistické společnosti je mnoho služeb, za které jsou účastníci placeni, ale které nevytvářejí žádné materiální zboží ke koupi. Připomeňme si služby hasičů, lékařů, výzkumných vědců, právníků, konferenciérů, policie a mnoha vládních zaměstnanců. Pomysleme také na ty nesmírné sumy, vynaložené na výzkum vesmíru. Všechny peníze zúčastněných pracovníků jsou k dispozici na nákup zboží. Zřejmě tu není žádný železný zákon, který prikazuje, že výdaje na zbrojení jsou nutné k udržování prosperity v kapitalistické společnosti.

My jsme tvůrci budoucnosti, ne bezmocnými oběťmi neosobních ekonomických sil. Je naší povinností zajistit, aby se tragedie předpověděná Gusem Hallem neuskutečnila. Jestliže deprese přijde, nebudeme mít koho vinit než sami sebe. Jako to vyjádřil Shakespeare: "Chyba, milý Brute, není v našich hvězdách, ale v nás samých, - že jsme poskokové."

Přel. MMJ

* * *

Michail Gorbačov řekl: "Musíme plně oživit leninský pojem Strany jako předvoje v kontextu podmínek dneška."

Přejeme všem štěstí a dobré zdraví v novém roce 1990

Očekáváme velkou zásilku keramiky z Československa, která je už na cestě.

Máme z Československa a jiných zemí největší výběr KŘÍŠTALOVÉHO SKLA. Právě české GRANÁTY a Jablonecká BÍŽUTERIE.

Dámské ručně vyšíváné BLÚZY, vyšíváné OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTERY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné ŠATKY a PANENKY v krojích.

CUKROVINKY, BONBONIERY čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNE mák, kmín, trhané krupky, sušené hříbky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na dělení cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na dělení halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

BLAHOPŘÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské, polské, německé a italské.

TUZEX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě.

Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. Pancner, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 6.00 večer;

v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 hod. večer; zavřeno v neděli.

Tel.: (708) 484-3459

Navštivte svobodné ČESKOSLOVENSKO 1990

Skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga či New Yorku za nejlevnější ceny.

Data odletů: 10. a 25. května, 7., 21., 25. a 28. června, 5. a 19. července, 2., 16. a 30. srpna, 7., 15. a 27. září.

Pobyt je na 16, 21 a nebo na 30 dní a může být prodloužen až na 90 dní.

Do Frankfurtu za snížené ceny:

Do 2. května jen 399.00 dol. okružní cesta

Od 15. do 31. května a od 1. října do 31. října 529.00 dol.

Od 1. června do 30. září 599.00 dol. plus daň.

Cesta musí být rezervována a zaplacená do 28. února 1990.

Do Vídně, okružní letenky:

Do 28. února 499.00 dol., od 1. do 31. března 529.00 dol., od 1. do 30. dubna 569.00 dol.

Pronajmutí aut ve Frankfurtu a ve Vídni za velmi výhodné ceny.

Zavolejte a nebo napište o podrobné informace!

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402

TEL. (708) 749-1333

Moci se vrátit

V jedné ze svých sugestivních balad, které již nenahrál doma, zpívá Karel Kryl o tom, že i naše generace má své mučedníky a svou emigraci. Měl tím na mysli onu generaci, která dospívala, dozrávala či byla v rozkvětu svých sil v onom nadějeplném a nakonec tragickém roce 1968. Nevím přesně, kolik lidí tehdy v zoufalství, zklamání a obavách o budoucnost tuto zemi opustilo či dokonce opustit muselo na pokyn 'vyšších míst'. Mnozí z nich - věřím, že většina - zůstali dobrými Čechy a Slováky, řada z nich by se dnes ráda do obrozujícího se Československa vrátila.

Právě na tuto skutečnost poukazuje jeden z bodů zásadního stanoviska Čsl. strany socialistické, které jsme pod názvem 'Oč nám jde dnes a zítra' aveřejnili dne 6. prosince m. r. . Citujeme: **"Jsme toho názoru, že je třeba zasáhnout do procesu přípravy novel trestně právních předpisů a uplatnit změny, popř. zrušení těch ustanovení, pomocí nichž byli potlačováni obhájci lidských a občanských práv, prosadit dále zrušení všech trestních a jiných postihů za občanské postoje po 21.8.1968 a do všech důsledků provést a dokončit rehabilitace."** V další části této pasáže dokumentu ČSS se zdůrazňuje, že je nutné umožnit navrácení občanství a všech občanských práv čsl. občanům, kteří opustili svoji vlast po 25.2.1948.

Všem, kteří se tedy chtějí domů vrátit, se musí demokratické Československo stát opravdovým domovem, vlastí, z níž není třeba odcházet (a když, tak jenom do světa na zkušenou, jak to kdysi bývalo) a do níž je milo se vždy znovu zpátky navracet.

Svobodné slovo, 23. 12. 1989

Výňatek z dopisu vysokoškolské studentky AMU a jejího bratra:

"Nevím, jak dalece jste informováni, takže vám napíšu něco ze školy - tedy z vlastní zkušenosti.

Už před 17. listopadem vznikla studentská organizace, která si vytýčila asi sedm požadavků:

- odstoupení vládních činitelů, kteří odpovídali za vstup vojsk v roce 1968;

- aby se z budov škol stala akademická půda, kam by neměla vstoupit bezpečnost - tak tomu dřív nebylo;

- aby mohli ve studiu pokračovat ti studenti, kteří byli vyloučeni za svou přítomnost na manifestacích v únoru a říjnu;

- dále se požadovalo, aby z přihlášek na vysoké školy byly vypuštěny kolonky, které se dotazovaly na politickou příslušnost rodičů.

- To byly takové hlavní body.

Pak určitě víte, že 17. listopadu (50. výročí smrti studenta medicíny Opletala) v 16 hod. sešel se deseti tisícový dav (hlavně studentů), který vyslechl pár pro-

jevů a pak šel průvod Prahou.

O tom příšerném masakru asi víte dost. Já jsem tam zrovna nebyla, ale byl tam Tomáš a spousta mých známých. Jsou to většinou 'ostří hoši', ale ještě týden po tom se celí klepali strachy a mnohem déle si léčili modřiny a podlitiny.

Pak se všechno najednou přes sobotu a neděli zformovalo a v pondělí jsme už stávkovali a s námi i střední školy - studenti od 14 do 18 let. Ten první týden to byla nepředstavitelná práce. Nejříve se musela pořádně informovat Praha. Lepili jsme plakáty a prohlášení vysokoškoláků - bylo to někdy těžké, protože mnoho lidí se bálo a dost jich také všechno strhávalo. To bylo ale jen první den. Samozřejmě, že vedení školy se za nás veřejně nepostavilo. Většinou 'onemocněli' nebo dělali, že o ničem nevědí. To skončilo už první týden v pátek a pak to bylo mnohem snazší, protože už jsme byli v úplně jiné situaci.

První týden jsme museli tajně nosit, odkud se dalo (já od rodičů z práce) papíry a barvy, které jsme nosili do výpočetního střediska ve škole, kde se množila prohlášení a výzvy.

První tři dny jsme měli hrozný strach, protože nám pořád chodily zprávy, že jdou na Prahu vojska a lidové milice.

V úterý už ale bylo ozvučeno Václavské náměstí a v tom deseti tisícovém davu byla skvělá nálada. Všichni vyvolávali 'At' žijí studenti!'. Největším vítězstvím bylo, když ještě v ten den přišli dělníci z ČKD - z tisíciletého závodu - to bylo strašně důležité, protože dělníci nás odsuzovali tím, že se nám nechce chodit do školy a chceme si udělat prázdniny. Do konce týdne už s námi byla celá Praha.

Potom byla nejstrašnější práce. I když televize a rozhlas do čtvrtka pravdivě informovali, čím dál od Prahy to bylo horší. Lidé nevěřili, že se něco děje; navíc tam vycházely krajské noviny, které všechno popíraly. Byl to dost těžký boj. Do dneška se vyšetřuje, kdo odpovídá za zásah 17. listopadu.

Protože však byl Václav Havel zvolen prezidentem, skončila naše stávka; máme záruku, že dozvíme jména viníků a že se nic neututlá. Ted' se budeme dohadovat, jak to bude vypadat se školou - a to není nic příjemného, protože každému se zamlouvá něco jiného. Snad dopadne dobře i tohle.

Táta mi vyřizoval, abych napsala, jestli nám můžete nějak pomoci. Relativně máme všechno. A když někdo něco dal - byly to peníze (asi 10 milionů Kčs). Bohužel však nevím číslo konta.

Ted' si musíme nějak rozumně vyřešit studijní problémy - vysoká politika pro nás už není.

Ještě jednou vám mockrát za všechny děkuji. . . "

6. února 1990

8 Denní Hlasatel

Gorbačov zastává svrchovanost komunismu

Stephen Green, Copley News Service

Michail Gorbačov udělal čáru do písku. Opravdová svoboda a demokracie má zakázáno vkročit do Sovětského svazu.

Za prezidentství Gorbačova Brežněvova doktrína ovládnutí východní Evropy Sověty se zdá být mrtvou. Avšak na jejím místě - čehož jsme byli svědky - se vyvíjela Gorbačovova doktrína, vlastně rozhodnutí a nařízení, že takové politické reformy, jaké zasáhly velkou část východní Evropy nesmějí jít dále než k sovětským hranicím. Gorbačov ukázal, že zamýšlí ponechat komunistické straně monopol sovětské moci.

Ve Východním Německu, Maďarsku, Polsku a Československu hnutí protestu občanů efektivně začalo získávat právo na svobodu a demokracii a právo na rovnocennou příležitost pro všechny politické strany. Komunistické vlády v každé z těchto zemí již nemají zajištěnu vládu bez schválení v svobodných volbách. Avšak v Sovětském svazu komunisté stále ještě vládou bez souhlasu těch, kterým vládou.

Gorbačov zjevně ukázal své úmysly, když blokoval hnutí v Kongresu lidových zástupců vznést námitku proti verzi komunistické strany 'afirmativní akce' - totiž holých výhod, které zaručují, že strana bude držet páky sovětské moci. Je však pochybné, že sovětský prezident bude moci odolávat požadavkům demokratizace, jestliže má zabránit hospodářské katastrofě, která hrozí Sovětskému svazu. Gorbačov a sovětské občané, kteří chtějí hospodářské reformy a zároveň chtějí udržet komunistickou kontrolu, stojí před neřešitelným problémem. Historie ukazuje, že hospodářská svoboda, potřebná k oživení Sovětského svazu nemůže být zavedena s úspěchem, jestliže tu není odpovídající svoboda politická. Ale jestliže je povolena politická svoboda, sahající dál než úzká demokratizace již zavedená, není tu žádné ujištění, že komunisté si podrží moc nebo že Sovětský svaz bude nadále existovat tak, jak je nyní ustaven. Možná to je částečnou příčinou toho, že sovětské autority se nedávno rozhodly pokračovat v ústředním hospodářském plánování i v době, kdy se snaží přejít do výroby zbraní k výrobě másla. Základní hospodářské reformy jako je legalizace soukromého majetku a prodej nevýnosných státních podniků jsou i nadále zamítány. Možná není náhodou, že to vypadá, jakoby otěže byly přitaženy, když se síly uvolněné omezenými politickými změnami daly směrem, kterého se Gorbačov obává. Aby ukázal odmítnutí Gorbačova, litvinský parlament odhlasoval vyloučení záruky, že budou vládnout jen komunisté a vydláždil tak cestu k volbám mnoha stranami. Estonsko jde tímže směrem. Konečným cílem pobaltských států je nezávislost.

Jestli Gorbačov a jeho spojenci dovolí secesi - odpadnutí států při Baltiku - budou nuceni stavět překážky hnutím za samostatnost v Ukrajině a jinde. Jestliže Gorbačov použije násilí k zastavení zběhnutí, ztratí popularitu na západě a možná i podporu, kterou sovětské hospodářství vyžaduje.

Gorbačov stojí před nesnadnou volbou. Avšak volba politiky pro Bushovu administraci by měla být jasná - žádné ústupky od základních principů sebeurčení. Lidé v Sovětském svazu by měli mít svobodu volit svůj vlastní politický a národní osud.

V přítomné době se v Bushově administraci mluví příliš mnoho o stabilitě, což znamená podržení přítomného stavu a příliš málo o právech občanů pobaltského území a jiných území Sovětského svazu sledovat politické cesty, které si sami zvolí.

Ve vrcholné schůzce na Maltě nabídl Bush Gorbačovovi hospodářskou pomoc. Ale vzhledem k nedávnému vývoji situace v Sovětském svazu by měla administrace odhadnout, jestli se nepřeháněl příliš rychlou nabídkou pomoci. Západní pomoc by se neměla stát podpěrou pro zhnílý komunistický režim, který tvrdohlavě odmítá žádat schválení sovětských občanů, má-li se udržet u moci nebo ne.

Přel. M. M. J.

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC